

Praní – Odborné ošetření hotelového prádla**OS 80-03**

Vydávání oborových specifikací Textilním zkušebním ústavem (Centrum technické normalizace) bylo odsouhlaseno na zasedání správního výboru a dozorčí rady Asociace textilního-oděvního-kožedělného průmyslu dne 1. 9. 2009 a na zasedání předsednictva Asociace prádelen a čistíren ČR dne 10. 9. 2009.

Souvisící normy a technické specifikace

ČSN EN 14065 (80 0876) Textilie – Postupy praní textilií – Kontrolní systém biokontaminace

Nahrazení předchozích OS

OS 80-03 z června 2020 nahrazuje OS 80-03 z ledna 2017.

Změny oproti předchozímu vydání

- doplnění termínů a definic;
- požadavky na kvalitu praní nahrazeny odkazem na požadované hodnoty uvedené v OS 80-04;
- hygienicko-epidemiologická kontrola nahrazena informativní přílohou B;

Údaje o projednání

Tato OS 80-03 byla projednána se zainteresovanými stranami, kterými jsou:

- Asociace prádelen a čistíren ČR
- Asociace textilního-oděvního-kožedělného průmyslu
- Asociace hotelů a restaurací

Zainteresované strany byly vyzvány k zasílání připomínek.

Vypracování oborové specifikace

Zpracovatel: Centrum technické normalizace, Textilní zkušební ústav, s.p., IČO: 00013251, ,
Ing. Lubomír Prokop, ing. Václav Štika

Obsah

1	Předmět	3
2	Citované dokumenty	3
3	Termíny a definice	3
4	Provozní požadavky.....	3
4.1	Provoz prádelny	3
4.2	Personální oblast	4
4.3	Použité prádlo	4
4.4	Praní prádla	4
4.5	Čisté prádlo.....	4
4.6	Hygienická opatření	5
5	Kontroly.....	5
5.1	Provozní kontroly	5
5.2	Kontrola kvality praní	5
5.3	Dodržování předepsaných parametrů technologických postupů.....	5
Příloha A	(informativní) Záznam o senzorické kontrole	7

1 Předmět

Oborová specifikace stanovuje pravidla pro procesy údržby textilu z hotelů a jiných ubytovacích zařízení a jeho distribuci mezi prádelnou a hotelem či jiným ubytovacím zařízením.

2 Citované dokumenty

OS 80-01 Praní – Odborné ošetření prádla ze zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb

OS 80-02 Praní – Odborné ošetření prádla z potravinářských provozů

OS 80-04 Praní – Hodnocení kvality praní – Vliv praní na textilie

OS 80-05 Praní – Hygienicko-epidemiologické kontroly v prádelně

3 Termíny a definice

3.1

prádelna

právní subjekt s předmětem činnosti praní prádla (CZ-NACE 96.01)

3.2

provoz prádelny

část prádelny definovaná místně/prostorově vybavená technologií určenou pro praní hotelového prádla

3.3

doporučená hodnota

hodnota, při jejímž překročení je prádelna povinna zavést nápravná opatření, o jejichž účinnosti informuje písemně kontrolora

POZNÁMKA Překročení doporučené hodnoty nebrání v udělení certifikátu dle OS 80-03, prádelna ale musí přijmout nápravné opatření

3.4

CFU, KTJ

colony forming units, kolonie tvořící jednotky

4 Provozní požadavky

Pokud hotelové prádlo zahrnuje i prádlo z potravinářského provozu, musí provoz prádelny prokázat plnění požadavků uvedených v OS 80-02. Pokud provoz prádelny zpracovává společně s hotelovým prádlem i prádlo ze zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb, musí prokázat plnění požadavků uvedených v OS 80-01.

4.1 Provoz prádelny

Provoz prádelny musí být funkčně rozdělen na „nečistou“ a „čistou“ část.

4.1.1 Zařízení pro dezinfekci kontejnerů a přepravních vozíků

Pokud provoz prádelny používá k přepravě použitého prádla kontejnery nebo přepravní vozíky apod., které současně slouží i k přepravě prádla čistého, musí zřídit zařízení pro jejich čištění a dezinfekci.

4.1.2 Sociální zařízení

Prádelna musí zřídit šatnu sloužící k uchovávání osobního šatstva. Společenská či klidová místnost pak musí umožňovat uchovávání potravin a nápojů.

4.1.3 Sanitární zařízení

V provozu prádelny musí být na čisté straně k dispozici toaleta a prostor na mytí a dezinfekci rukou. Na nečisté straně musí být k dispozici prostor na mytí a dezinfekci rukou.

4.1.4 Technologický tok prádla

Při manipulaci s prádlem se dopravní cesty čistého a použitého prádla nesmí křížit.

4.1.5 Plán úklidu a sanitace

Prádelna musí zpracovat plán úklidu a sanitace a jeho plnění se musí pravidelně kontrolovat.

4.2 Personální oblast

Musí být určena osoba zodpovědná za kontrolu a dodržování všech technologických postupů.

4.3 Použité prádlo

4.3.1 Příjem použitého prádla

Použité prádlo musí být přepravováno a skladováno ve vhodných transportních prostředcích/obalech (např. textilních pytlích, polyethylenových pytlích, kontejnerech apod.).

Mokrě prádlo se smí přepravovat a skladovat pouze v nepropustných obalech.

4.3.2 Skladování použitého prádla

Doba skladování prádla by měla být co nejkratší.

4.3.3 Třídění

Použité prádlo se třídí podle používaných technologických pracích postupů.

4.3.4 Pracoviště

Pracoviště použitého prádla musí být zařízeno účelně a přehledně, aby umožnilo racionální průběh manipulace a praní při zachování pořádku a čistoty.

4.4 Praní prádla

4.4.1 Technologická voda

Voda použitá k praní musí být upravena tak, aby nemohla negativně ovlivnit kvalitu praní. Pokud voda není měkká, musí se upravovat ve vhodném zařízení.

POZNÁMKA Je vhodné, aby hodnota tvrdosti vody použité k praní byla $\leq 0,5$ mmol/l Ca (≤ 3 °N) a hodnoty obsahu kovů: $\leq 0,1$ mg/l železa, $\leq 0,03$ mg/l manganu a $\leq 0,05$ mg/l mědi.

4.4.2 Prací a odvodňovací stroje

Používané prací a odvodňovací stroje musí mít funkční všechny řídicí, regulační a kontrolní prvky. Musí také umožňovat bezproblémový odběr vzorku lázně.

4.4.3 Průběh praní

Technologické postupy musí být dostupné u pracích strojů a musí mít uvedeny tyto parametry:

- náplň pracího stroje;
- poměr lázně;
- teploty lázní (předepírka, praní, máchání);
- časy technologických kroků;
- dávkování pracích a pomocných prostředků;
- způsob máchání.

V případě programového řízení musí být technologické postupy uloženy v paměti zařízení.

Za dodržování technologických postupů je odpovědná obsluha pracího stroje.

4.4.4 Pracoviště

Pracoviště na "čisté" straně prádelny musí být zařízeno účelně a přehledně, aby umožnilo kontinuální průběh prací při zachování pořádku a čistoty. Úklid musí být prováděn podle plánu úklidu a sanitace.

4.4.5 Požadavky na kvalitu praní

Výsledná kvalita praní musí odpovídat požadavkům pro hotelové prádlo podle OS 80-04. Kvalitu praní musí prádelna kontrolovat pomocí kontrolních klůčků ve spolupráci s akreditovanou zkušební laboratoří. Jejich počet se řídí podle denního množství vypraného prádla a je uveden v OS 80-04 Praní – Hodnocení kvality praní – Vliv praní na textilie.

4.5 Čisté prádlo

4.5.1 Sušení

Sušičky a všechny regulační a kontrolní přístroje na sušičkách musí být funkční. Technologické postupy musí být dostupné u sušiček. V případě programového řízení jsou technologické postupy uloženy v paměti zařízení.

Vlhké prádlo se dále bezprostředně zpracovává.

4.5.2 Žehlení a dokončování

Žehlicí stroje a všechny regulační a kontrolní přístroje na žehlicích strojích musí být funkční. U strojů musí být viditelně umístěny technologické postupy. V případě programového řízení jsou technologické postupy uloženy v paměti zařízení.

4.5.3 Skladování

Uskladnění čistého a vyžehleného prádla musí být přehledné. Skladovací prostory a plochy musí být pravidelně udržovány podle plánu úklidu a sanitace.

4.5.4 Expedice čistého prádla

Ložné prostory vozidel musí mít uzavřenou konstrukci, musí umožnit snadné čištění. Řidiči transportních vozidel musí nosit pracovní oblečení, o které se musí pravidelně starat v souladu s plánem úklidu a sanitace.

4.5.5 Pracoviště

Pracoviště, kde se nakládá s čistým prádlem, musí být zařízení účelně a přehledně, aby umožnilo kontinuální průběh prací při zachování pořádku a čistoty. Pořádek a čistota se musí kontrolovat.

4.6 Hygienická opatření

4.6.1 Prostory

Podlahy, stěny, pracovní plochy a vnější plochy zařízení a strojů musí dovolovat mokré čištění.

Sanitární a společné místnosti musí být udržovány v čistotě. Úklid a sanitace je prováděn pravidelně podle plánu úklidu a sanitace.

4.6.2 Technologická a manipulační zařízení

1krát týdně se musí provádět sanitační úklid a to včetně přepravních zařízení, nádob, míst na odkládání, polic t.j. veškerých ploch, které přicházejí do styku s prádlem.

5 Kontroly

5.1 Provozní kontroly

V provozu prádelny musí být kontrolováno dodržování technologických a hygienických parametrů (např. kontrola vedení evidence, kontrola úplnosti provozní dokumentace, kontrola základních technologických parametrů apod.).

5.1.1 Senzorické kontroly

V provozu prádelny musí být zajištěno provádění senzorických kontrol kvality prádla připraveného k expedici v rozsahu podle přílohy A.

Kontroly provádí pověřený pracovník, který vede o kontrolách záznamy.

5.1.2 Kontrola technologické vody

Tvrdost vody a funkčnost zařízení na přípravu technologické vody musí být denně kontrolována a o výsledcích kontroly musí být pořizovány záznamy. Kontrola obsahu železa, manganu a mědi v technologické vodě musí být provedena nejméně 2x ročně. Technologická voda pro kontrolu obsahu kovů se odebírá na vstupu do pracích strojů.

5.2 Kontrola kvality praní

Pro provoz prádelny musí být zpracován harmonogram kontroly kvality praní prostřednictvím zkušebního klůcku pro jednotlivé typy pracích strojů s konkrétní technologií. Stroje a technologie (programy) podílející se rozhodujícím způsobem na výkonech provozu prádelny musí být prověřeny podle OS 80-04 v souladu s harmonogramem akreditovanou zkušebnou.

Při podstatné změně technologie praní musí být kontrola kvality praní provedena nejpozději při uvádění do rutinního provozu.

5.3 Dodržování předepsaných parametrů technologických postupů

Kontrola dodržování technologických postupů musí být zajištěna nejméně 2x ročně ve spolupráci s akreditovanou zkušebnou nebo dodavatelem pracích prostředků a technologie. Kontrola musí být zaměřena zejména na tyto parametry:

- poměr lázně;
- teplotu lázně;
- doba zdržení při teplotě praní;

OS 80-03

- koncentrace pracích, pomocných a dezinfekčních prostředků;
- pH poslední lázně.

O výsledcích každé kontroly musí být pořízen záznam.

Příloha A (informativní)**Záznam o senzorické kontrole**

Kontrolu provedl: ..... Datum: .....

Zákazník: ..... Objednávka č. ....

	Vzorek č.				
	1	2	3	4	5
a) Rovné prádlo					
- čistota					
- beze skvrn					
- suchost					
- hladkost					
- bělost					
- složení					
- vůně prádla					
- kvalita zabalení					

b) Tvarované prádlo					
- čistota					
- beze skvrn					
- suchost					
- hladkost					
- celkové dohotovení					
- vůně prádla					
- kvalita zabalení					

 Podpis kontrolujícího

splněno = +

nesplněno = -

Příloha B (informativní)

Hygienicko-epidemiologická kontrola prádla

Pro prokázání hygienické čistoty prádla připraveného k expedici prádelna zajistí ve spolupráci s akreditovanou zkušební laboratoří provedení hygienicko-epidemiologické kontroly nejméně 1x za kalendářní rok.

Při kontrolách mikrobiologické čistoty prádla připraveného k expedici se použije metoda otisků . Otisky se provedou na laboratorně vyrobené nebo komerčně dodávané otiskové plotny s krevním agarem. Plotna se pevně přitiskne na zkoušený povrch na dobu přibližně 3 sekundy.

Počet CFU/10 cm² mikroorganismů na hotelovém prádle v expedici nemá být větší než 5.

Při provedení 10 přímých otisků na krevní agar má vyhovět 9 otisků. Dva otisky mají být odebrány ze švů a dva z froté prádla.

POZNÁMKA Další informace o provádění hygienicko-epidemiologických kontrol prádelny je možné nalézt v OS 80-05 Praní – Hygienicko-epidemiologické kontroly v prádelně